

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
 စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
 အပင်ဇီဝနည်းပညာဗဟိုဌာန

ICT Tool တစ်ခုဖြစ်သော

Image Processing Technique အသုံးပြု၍ ဈေးကွက်ဝင်
 စပါးမျိုးများ၏ အရည်အသွေးအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း

သန်းဇော်ထိုက်
 ဦးစီးအရာရှိ
 စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
 အပင်ဇီဝနည်းပညာဗဟိုဌာန

၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၇) ရက်

နိဒါန်း

- ✓ ဆန်စပါး - ကမ္ဘာလူဦးရေ တစ်ဝက်လောက်အတွက် အဓိကစားသုံးနေသောသီးနှံဖြစ် (Tilman et al.2011)
- ✓ စပါးစေ့အရွယ်အစားနှင့်ပုံသဏ္ဍာန် - အထွက်နှုန်းမိတ်ဖက်၊ စားသုံးမှုအရည်အသွေး၊ ဈေးကွက်ရရှိမှု လွှမ်းမိုးမှုရှိ
- ✓ ဆန်စေ့အလျား - ဆန်အရည်အသွေး၊ အထွက်နှုန်း၊ အလေးချိန်တို့မှာလည်း အရေးကြီးအချက်ဖြစ် (Luo et al. 2004)
- ✓ ထမင်းအလျားနှင့်ပုံသဏ္ဍာန် - ဆန်ရည်ဆန်သားအပေါ် အဓိက လွှမ်းမိုးနေသည့်အချက် ဖြစ်သည့်အပြင် ချက်ပြုတ်မှုအရည်အသွေးမှာ သိသိသာသာလွှမ်းမိုး (Fan et al. 2009).

အခက်အခဲပြဿနာ

- ✓ စပါးအရွယ်အစားနှင့်ပုံသဏ္ဍာန်ပေါ်မူတည်၍ အုပ်စု(၅)အုပ်စု ခွဲခြားထားသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဈေးကွက်ဝင် ရေပန်းစားသော မျိုးများအား စုစည်း ဖော်ပြထားတာ မရှိခြင်း
- ✓ Manual နည်းဖြင့်တိုင်းတာခြင်း - လုပ်အားပိုမိုအသုံးပြုရခြင်း၊ အချိန်ကုန်ခြင်း၊ တိကျမှုအားနည်းနိုင်ခြင်း၊ တစ်ကြိမ်တွင် စပါးစေ့ တစ်စေ့သာ တိုင်းတာနိုင်ခြင်း။

သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းရည်ရွယ်ချက်

- (၁) ဈေးကွက်ဝင်ရောက်ပေးရန်အတွက် စပါးမျိုးများ၏ အစေ့ပုံသဏ္ဍာန်၊ အရွယ်အစား၊ ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှုနှင့် ၎င်းအမျိုးအား Manual နှင့် SmartGrain Software တို့ဖြင့် တိုင်းတာကာ ကွာခြားမှုရှိ/မရှိကို သိရှိနိုင်ရန်နှင့် မျိုးအလိုက် CKE နှင့် မျိုးအုပ်စုအား ခွဲခြားနိုင်ရန်
- (၂) စိုက်ပျိုးပညာပေးရေးဌာနခွဲမှ ICT ဖြင့်ဆောင်ရွက်နေသော နည်းပညာပေးလုပ်ငန်းများ အတွက် တစ်ထောင့် တစ်နေရာမှ အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်
- (၃) ရရှိလာသည့် သတင်းအချက်အလက်အား ဆန်စပါးအရည်အသွေး နှင့်ပတ်သက်သည့် မျိုးစပ်မွေးမြူသည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများနှင့် Export တင်ပို့နေသည့် လုပ်ငန်းရှင်များ အတွက် အထောက်အကူပြုရန်

သုတေသနဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်း

- ❖ သုတေသနဆောင်ရွက်သည့်နေရာ
 - အပင်ဇီဝနည်းပညာဗဟိုဌာန၊ သီးနှံအရည်အသွေးဓါတ်ခွဲခန်း
 - (၄၀) မျိုး
 - RCB (Two Factors)
 - Vernier caliper, Camera, computer (Installed SmartGrain Software)
- ❖ ရွေးချယ်အသုံးပြုသည့်စပါးမျိုး
- ❖ သုတေသနဒီဇိုင်း
- ❖ တိုင်းတာအသုံးပြုသည့်ပစ္စည်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဈေးကွက်ဝင်ရေပန်းစားသော ရွှေ့ချယ်စုဆောင်းစပါးမျိုးအမည်များ

ပေါဆန်းမွှေး(သရခ)	Basmati	နမသလေး(ဝါ)	ရွှေဝါထွန်း	နမသလေး(ဝါ)	JY-38	Jasmine	ရွှေဘိုပေါဆန်း
1	2	3	4	5	6	7	8
ကျော်ဇေယျ	မနောသုခ-၂	နမသလေး(ညို)	မုရင်းနီ	မိုင်းတုံ	ရွှေအပ်	ကြားပျံ	အင်းမရဲဘော်
9	10	11	12	13	14	15	16
ရက်(၉၀) (SG)	ဘေးကြား	ပခမ်းရွှေဝါ	ထိုင်းကောက်ညှင်းမွှေး	နမသလေး	ငချိတ်(အမဲ)	ရွက်သေးလေး	ကရင်မ
17	18	19	20	21	22	23	24
မှော်ဘီ	ရွှေဘိုကြီး	ရတနာတိုး	ဧရာမင်း	ရွှေနံ့သာပေါဆန်း ၂	နံ့သာခင်	ထွန်းပု	ဘေးကြားလေး(ဖျာပုံ)
25	26	27	28	29	30	31	32
ပေါဆန်းရင်(ဝါးခယ်မ)	ရွှေဝတ်မုံ	ပေါဆန်း(၉တို)	ရာကျော်	ပျော့ထွန်း	ရွှေဝါတောင်ပျံ	ဆင်းသုခ	ရက်(၉၀)အညာသား
33	34	35	36	37	38	39	40

သုတေသနဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်း

စပါးစေ့၊ ဆန်စေ့နှင့်ထမင်း (အလျား၊အနံ) တိုင်းတာနည်းလမ်း

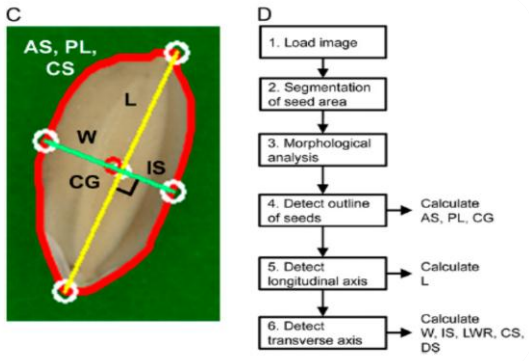
Manual Method

အစေ့ (၁၅)စေ့ - (Vernier Caliper)အသုံးပြု

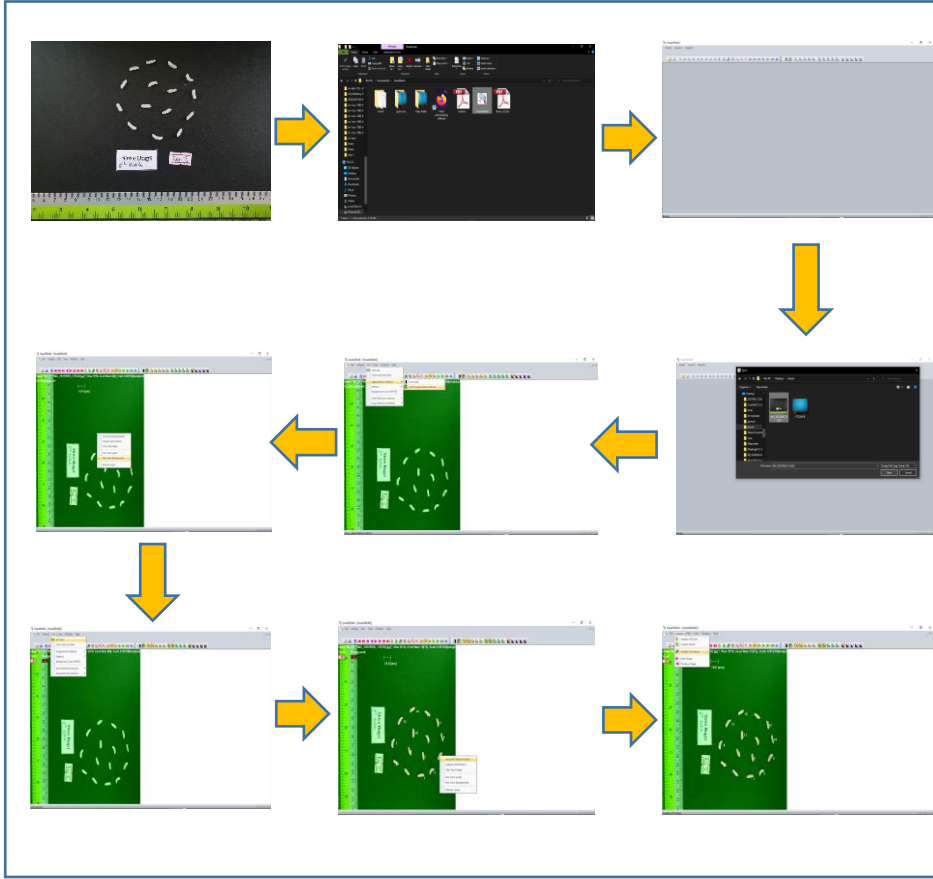
$$\text{အလျား/အနံအချိုး} = \frac{\text{အလျား(ပျမ်းမျှ)}}{\text{အနံ(ပျမ်းမျှ)}}$$

$$\text{ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှု (Cooking Kernel Length)} = \frac{\text{ထမင်းအလျား(ပျမ်းမျှ)}}{\text{ဆန်စေ့အလျား(ပျမ်းမျှ)}}$$

Cruz et al. 2000

Software Method

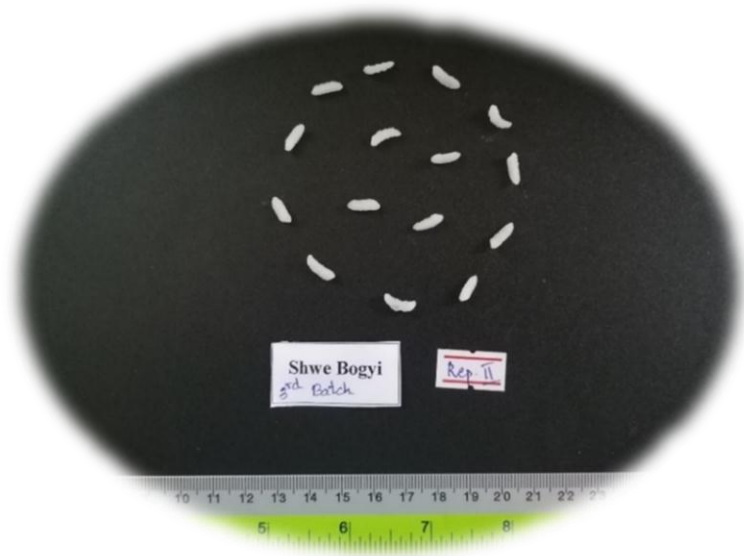

သုတေသနဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်း

- (၁) Manual နှင့် Software တိုင်းတာမှု ကွာခြားချက် ရှိ/မရှိစစ်ဆေးဆောင်ရွက်ခြင်း
(Method Development အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း)
- (၂) SmartGrain Software ဖြင့် စပါးမျိုး(၄၀)ကြား အရည်အသွေးကွာခြားမှုများအား စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ခြင်း။

ကောက်ယူသည့် အချက်အလက်များ

- ❖ စပါးစေ့ - အလျား၊ အနံ၊ အလျားအနံအချိုး
- ❖ ဆန်စေ့ - အလျား၊ အနံ၊ အလျားအနံအချိုး
- ❖ ထမင်း - အလျား၊ အနံ၊ အလျားအနံအချိုး
ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှု

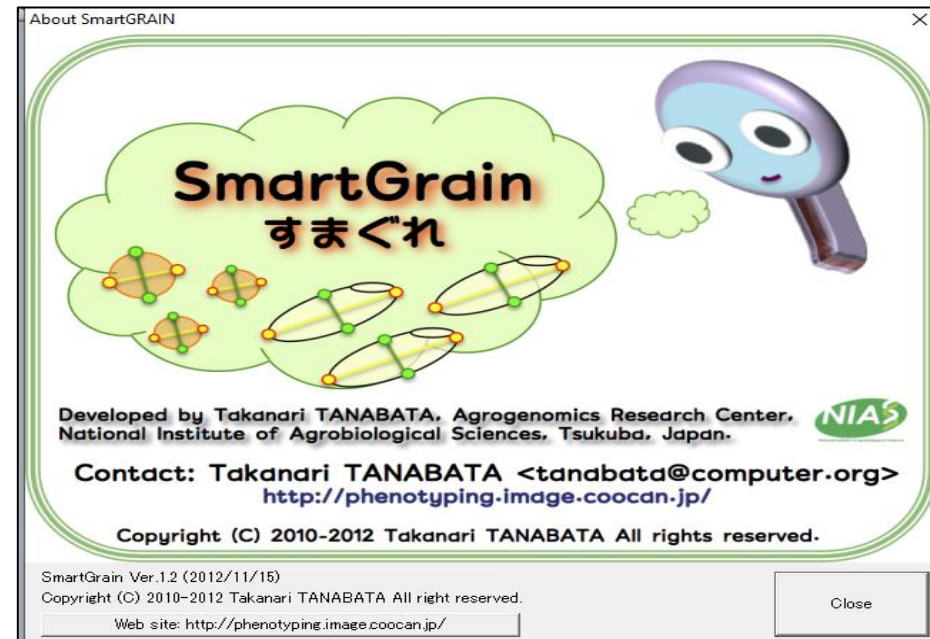

အချက်အလက်များအား တွက်ချက်ခြင်း

❖ အသုံးပြုတွက်ချက်သည့် Software

- SmartGrain Software Version 1.2
- R-Statistic Software Version 4.2

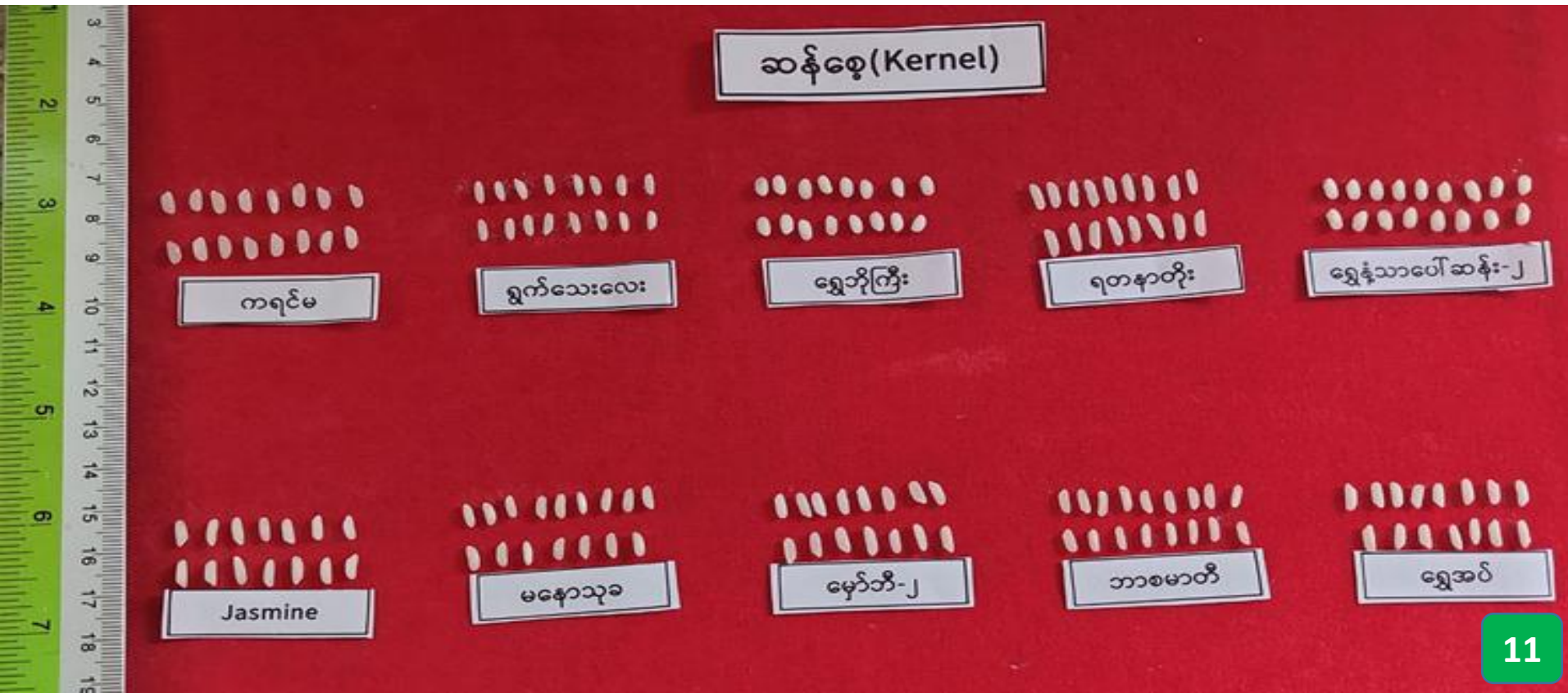

သုတေသနအပိုင်း (၁)

Manual နှင့် Software တိုင်းတာမှု

ကွာခြားချက် ရှိ/မရှိစစ်ဆေးဆောင်ရွက်ခြင်း

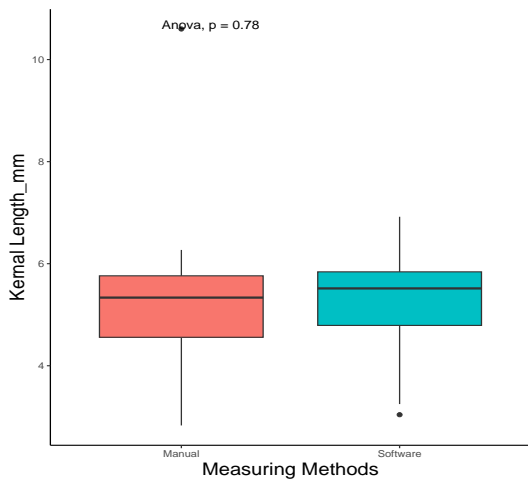
(Method Development အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း)

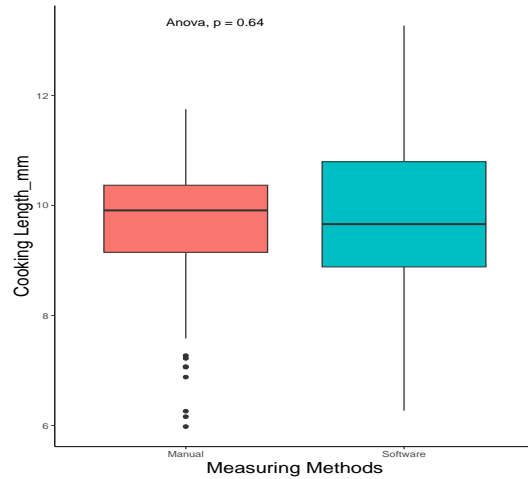
သုတေသနရလဒ်

ဇယား ၁: ANOVA တွက်ချက်မှုအရ ဆန်အလျား၊ ထမင်းအလျား နှင့် ထမင်းရှည်ထွက်မှုအချိုးရလဒ်

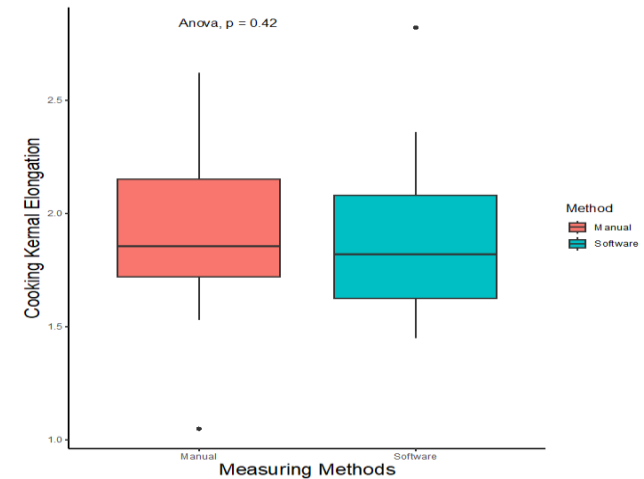
Parameters	Method		Mean	
	P-value	CV %	Manual	Software
ဆန်အလျား	0.59ns	10.85	5.12 a	5.13 a
ထမင်းအလျား	0.31ns	2.02	9.59 a	9.69 a
ထမင်းရှည်ထွက်မှုအချိုး	0.12ns	7.68	1.91 a	1.87 a

ပုံ-၁ Boxplot ဖြင့် ဆန်အလျားအား Manual နှင့် Software တိုင်းတာကွာခြားချက်

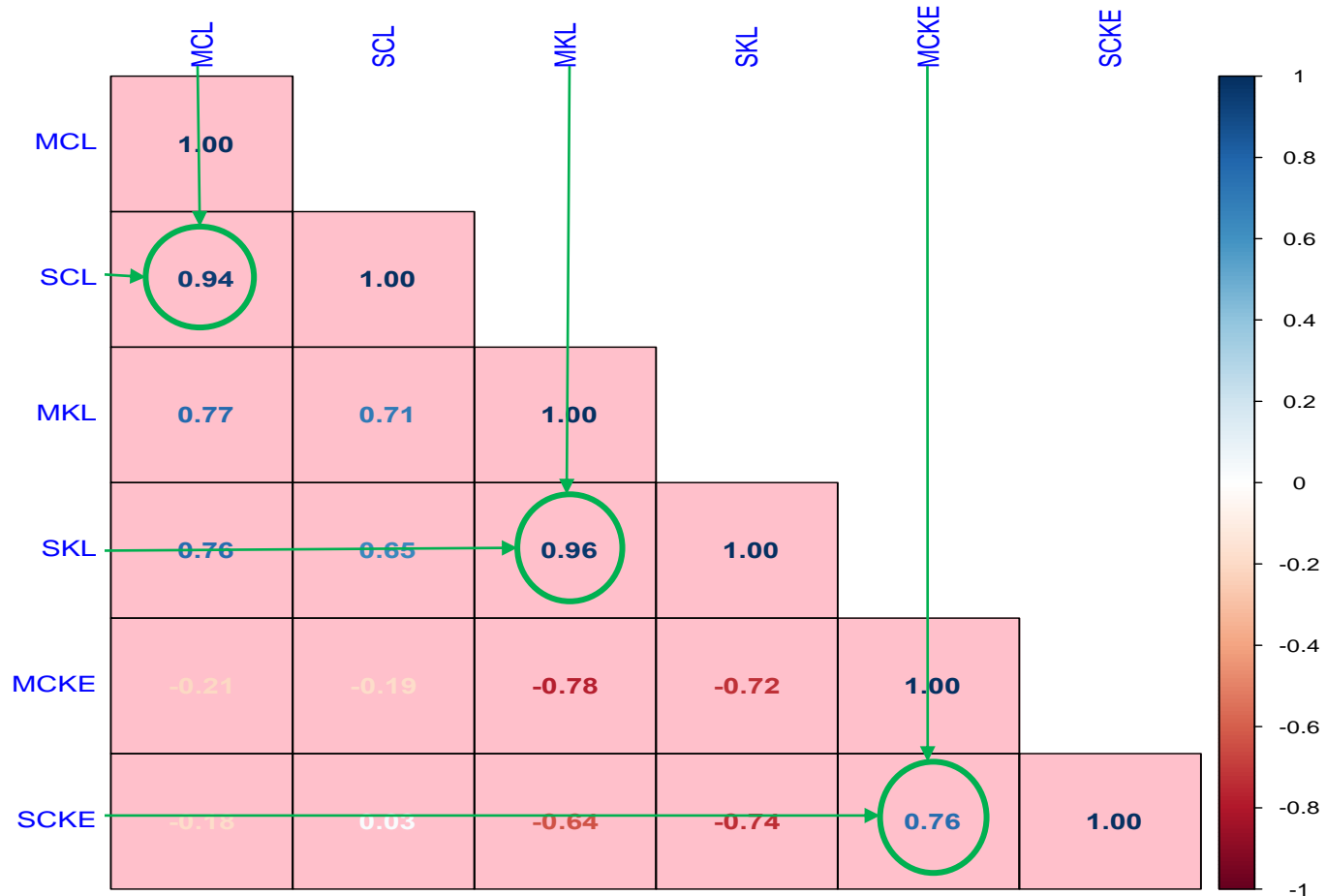

ပုံ-၂ Boxplot ဖြင့် ထမင်းအလျားအား Manual နှင့် Software တိုင်းတာကွာခြားချက်

ပုံ-၃ Boxplot ဖြင့် ထမင်းရှည်ထွက်မှုအား Manual နှင့် Software တိုင်းတာကွာခြားချက်

သုတေသနရလဒ်

ပုံ-၄ Manual နှင့် Software တိုင်းတာခြင်း ဆက်စပ်မှု

MCL – Manual (ထမ်းအလျား)

MKL – Manual (ဆန်အလျား)

MCKE – Manual (ထမ်းအလျားရှည်ထွက်မှု)

SCL – Software (ထမ်းအလျား)

SKL – Software (ဆန်အလျား)

SCKE – Software (ထမ်းအလျားရှည်ထွက်မှု)

သုတေသန အပိုင်း(၂)

SmartGrain Software ဖြင့် စပါးမျိုး(၄၀)အကြား
အရည်အသွေးကွာခြားမှုများအား စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊

သုတေသနရလဒ်

ဇယား ၂: ANOVA တွက်ချက်မှုအရ စပါး၊ဆန်၊ထမင်း(အလျား၊ အနံ၊ အလျား/အနံအချိုး)နှင့် ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှုအချိုးရလဒ်

Parameters	Variety		Rep
	P Value	CV %	P Value
စပါး ■ အလျား ■ အနံ ■ အလျား/အနံအချိုး	0.0000 ***	5.78	0.11
	0.0000 ***	6.73	0.95
	0.0000 ***	5.70	0.12
ဆန် ■ အလျား ■ အနံ ■ အလျား/အနံအချိုး	0.0000***	9.56	0.08
	0.0000***	9.71	0.51
	0.0000***	5.46	0.04
ထမင်း ■ အလျား ■ အနံ ■ အလျား/အနံအချိုး	0.0000 ***	11.97	0.04
	0.0000 ***	4.38	0.19
	0.0000 ***	12.67	0.03
ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှုအချိုး	0.0000 ***	15.50	0.15

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

ဇယား ၃: LSD အရ စပါးမျိုးအချင်းချင်း၏ ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှုအား နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြချက်

Variety	Kernel Length(mm)	Variety	Cook Kernel Length(mm)	Variety	Cooking Kernel Elongation(mm)
Yart-90 (Anyar Thar)	7.27 a	Paw San Yin(Wakma)	15.09 a	Bay Kyar Lay(Daydaye)	2.98 a
Yadanar Toe	6.73 ab	Byaut Htun	13.95 a	Paw San (Ou to)	2.96 a
Nga Cheik Kauk Hnyin	6.43 bc	Paw San (Ou to)	13.62 ab	Paw San Yin(Wakma)	2.92 ab
JY-38	6.39 bcd	Basmati	13.45 abc	Byaut Htun	2.44 abcd
Nant Thar Khin	6.23 bcde	Bay Kyar Lay(Daydaye)	13.24 abcd	Namathalay(Y)	2.37 bcde
Basmati	6.10 bcdef	Yart-90 (Anyar Thar)	13.24 abcd	Paw San Hmwe(TYC)	2.35 cdef
Hmawbi Kyauk Nyin Hmwe	6.05 cdefg	Paw San Hmwe(TYC)	11.25 bcdef	Yar Kyaw	2.21 cdefg
Shwe At	5.95 cdefgh	Shwe Nanthar Pawsan(2)	11.14 bcdefg	Kyar Pyan	2.19 cdefg
Super Gold(Yart-90)	5.94 cdefghi	Hmawbi Kyauk Nyin Hmwe	10.97 bcdefg	Shwebo Pawsan	2.19 cdefg
Thai Kauk Hnyin Hmwe	5.84 cdefghij	Jasmine	10.88 cdefgh	Shwe War Taung Pyan	2.18 cdefgh
Einma Ye Baw	5.80 cdefghijk	Shwe War Taung Pyan	10.77 defgh	Bay Kyar	2.17 cdefgh
Kyaw Zayya	5.79 cdefghijk	Kyar Pyan	10.69 defgh	Namathalay	2.11 cdefghi
Pakhan Shwe War	5.78 cdefghijk	Yar Kyaw	10.68 defgh	Shwe Bo Gyi	2.10 cdefghi
Jasmine	5.73 defghijkl	Super Gold(Yart-90)	10.59 defgh	Shwe Nanthar Pawsan(2)	2.10 cdefghi
Byaut Htun	5.72 efghijkl	Bay Kyar	10.47 efgh	Namathalay(B)	2.06 cdefghij
Hmawbi	5.66 efghijkl	JY-38	10.40 efgh	Basmati	2.05 cdefghij
Mayin Ni	5.65 efghijkl	Pakhan Shwe War	10.35 efgh	Koshihikari	2.01 cdefghijk
Kayin Ma	5.51 fghijklm	Yadanar Toe	10.35 efgh	Jasmine	1.90 defghijk
Sin Thukha	5.41 ghijklmn	Shwe Wut Hmone	10.33 efgh	Htun pu	1.89 defghijk
Shwe Wut Hmone	5.37 hijklmno	Htun pu	10.14 fgh	Ywet Thay Lay	1.85 efghijk
Htun pu	5.35 hijklmnop	Shwe At	10.10 fgh	Manaw Thukha	1.85 efghijk
Shwe Nanthar Pawsan(2)	5.28 iijklmnop	Shwebo Pawsan	10.02 fgh	Sin Thukha	1.83 efghijk
Manaw Thukha	5.20 jklmnopq	Kyaw Zayya	10.02 fgh	Hmawbi Kyauk Nyin Hmwe	1.83 efghijk
Aye Yar Min	5.18 jklmnopqr	Sin Thukha	9.89 fgh	Shwe Wut Hmone	1.8 fghijk
Paw San Yin(Wakma)	5.16 klmnopqr	Shwe Bo Gyi	9.86 fgh	Pakhan Shwe War	1.79 fghijk
Shwe War Htun	5.10 lmnopqr	Manaw Thukha	9.63 fghi	Super Gold(Yart-90)	1.78 ghijk
Mine Tone	4.95 mnopqrs	Koshihikari	9.59 fghi	Mine Tone	1.77 ghijk
Ywet Thay Lay	4.91 mnopqrs	Thai Kauk Hnyin Hmwe	9.44 fghij	Aye Yar Min	1.76 ghijk
Paw San Hmwe(TYC)	4.89 mnopqrs	Einma Ye Baw	9.38 fghij	Yart-90 (Anyar Thar)	1.76 ghijk
Shwe war Taung Pyan	4.89 mnopqrs	Ywet Thay Lay	9.12 fghij	Kyaw Zayya	1.75 ghijk
Kyar Pyan	4.87 mnopqrs	Kayin Ma	9.11 fghij	Shwe War Htun	1.72 ghijk
Yar Kyaw	4.83 nopqrs	Aye Yar Min(2)	9.11 fghij	Kayin Ma	1.71 ghijk

Ramkumar et.al (2010) သုတေသနစာတမ်းတွင် ဆန်စေ့အလျားရှည်သောမျိုးများသည် ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှု ကောင်းကြောင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း

ယခုသုတေသနတွေ့ရှိချက်အရ ဆန်စေ့အလျားတိုပြီး ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှုကောင်းသော မျိုးတွေမှာ မြန်မာစပါးမျိုးတွေ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ဇယား ၄,၅: SmartGrain Software မှရရှိလာသော တိုင်းတာချက်ဖြင့် စပါးလုံးအရွယ်နှင့်ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ စပါးမျိုး(၄၀)အား (Beale's Classification)ဖြင့် မျိုးအုပ်စုခွဲခြားခြင်းရလဒ်

ဇယား ၄

ဇယား ၅

No	Name of variety	Grain		Kernel		Group
		Avg	L/B	Avg	L/B	
1	Paw San Hmwe(TYC)	7.34	2.35	4.76	2.01	Meedon
		3.12		2.37		
2	Shwe Bo Gyi	7.38	2.33	5.49	2.05	Meedon
		3.17		2.68		
3	Shwe Nanthar Pawsan(2)	8.29	2.30	6.20	2.09	Meedon
		3.60		2.97		
4	Shwebo Pawsan	7.61	2.33	4.61	1.97	Meedon
		3.26		2.34		
5	Kyar Pyan	8.24	2.58	4.83	1.94	Meedon
		3.20		2.49		
6	Bay Kyar	7.44	2.25	4.93	1.83	Meedon
		3.31		2.70		
7	Namathalay	5.25	2.00	3.98	1.70	Meedon
		2.62		2.35		
8	Namathalay(Y)	6.17	2.37	3.42	1.90	Meedon
		2.60		1.80		
9	Namathalay(B)	5.29	2.18	3.50	1.73	Meedon
		2.43		2.02		
10	Ywet Thay Lay	8.17	3.18	5.81	2.85	Meedon

No	Name of variety	Grain (mm)		Kernel		Group
		Avg	L/B	Avg	L/B	
11	Bay Kyar Lay(Daydaye)	7.55	2.39	5.75	2.08	Meedon
		3.16		2.77		
12	Paw San Yin(Wakma)	8.07	2.27	6.27	2.07	Meedon
		3.56		3.03		
13	Paw San (Ou to)	6.99	2.27	5.36	1.96	Meedon
		3.08		2.74		
14	Shwe War Taung Pyan	7.37	2.12	5.77	1.89	Meedon
		3.47		3.06		
15	Yar Kyaw	7.92	2.68	5.95	2.27	Emata
		2.95		2.62		
16	Byaut Htun	8.28	3.09	6.54	2.62	Emata
		2.68		2.50		
17	Basmati	9.11	3.61	6.10	2.84	Emata
		2.52		1.85		
18	Shwe War Htun	8.26	2.80	5.08	2.33	Emata
		2.95		2.18		
19	Yart-90 (Anyar Thar)	9.60	4.04	7.73	3.57	Emata
		2.38		2.16		
20	Hmawbi Kyauk Nyin Hmwe	9.71	3.50	7.26	2.99	
		2.79		2.33		

ဇယား ၆,၇ : SmartGrain Software မှရရှိလာသော တိုင်းတာချက်ဖြင့် စပါးလုံးအရွယ်နှင့်ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ စပါးမျိုး(၄၀)အား (Beale's Classification)ဖြင့် မျိုးအုပ်စုခွဲခြားခြင်းရလဒ်

ဇယား ၆

ဇယား ၇

No	Name of variety	Grain		Kernel (mm)		Group
		Avg	L/B	Avg	L/B	
21	Mayin Ni	7.98	2.73	5.66	2.33	Emata
		2.92		2.43		
22	Mine Tone	8.32	3.14	5.11	2.40	Emata
		2.65		2.13		
23	Shwe Art	10.15	3.75	5.75	2.87	Emata
		2.70		2.00		
24	Innma Ye Baw	9.32	3.14	5.88	2.48	Emata
		2.97		2.37		
25	Super Gold(Yart-90)	10.56	4.21	6.12	3.12	Emata
		2.51		1.96		
26	Pakhan Shwe War	10.03	3.87	6.08	3.21	Emata
		2.59		1.90		
27	Thai Kauk Hnyin Hmwe	10.44	3.43	6.12	2.70	Emata
		3.05		2.27		
28	JY-38	10.24	4.15	6.50	3.33	Emata
		2.47		1.95		
29	Jasmine	9.77	3.59	5.73	3.17	Emata
		2.72		1.81		
30	Kyaw Zayya	9.41	3.32	5.80	2.93	Emata
		2.84		1.98		

No	Name of variety	Grain		Kernel		Group
		Avg	L/B	Avg	L/B	
31	Nga Cheik Kauk Hnyin	7.07	3.11	7.24	3.07	Emata
		2.27		2.36		
32	Hmawbi-2	8.61	3.67	7.36	3.07	Emata
		2.35		2.40		
33	Yadanar Toe	10.17	4.04	7.84	3.47	Emata
		2.52		2.26		
34	Aye Yar Min	9.12	3.69	6.62	3.29	Emata
		2.47		2.01		
35	Nant Thar Khin	9.58	4.32	7.33	3.77	Emata
		2.47		2.01		
36	Kayin Ma	8.82	3.05	5.51	2.60	Letywezin
		2.89		2.67		
37	Manaw Thukha-2	8.79	3.42	5.20	2.80	Lettywezin
		2.57		1.81		
38	Sin Thukha	8.48	3.04	5.41	2.78	Lettywezin
40	Htun pu	8.21	2.41	6.24	2.20	Ngaso
		3.41		2.84		

အကျဉ်းချုပ်သုံးသပ်ချက်

- ❖ ဈေးကွက်ဝင်ရေပန်းစားသော စပါးမျိုးများ၏ အစေ့ပုံသဏ္ဍာန်၊ အရွယ်အစား၊ ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှုတို့အား **Manual Method** နှင့် **SmartGrain Software** နည်းလမ်းနှစ်မျိုးအား နှိုင်းယှဉ်ရာတွင် ကွာခြားချက်မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- ❖ SmartGrain Software အသုံးပြု၍ တိုင်းတာလေ့လာချက်အရ စပါးမျိုး(၄၀)သည် စပါးမျိုးအုပ်စု(၄)အုပ်စု (မီးခိုး၊ ဧည့်မထ၊ လက်ရွေးစင်နှင့် ငစိန်)တို့တွင် ပါဝင်နေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- ❖ စပါးမျိုးအချင်းချင်း နှိုင်းယှဉ်ရာတွင်လည်း ထမင်းအလျားရှည်ထွက်မှု(Cooking Kernel Elongation)အကောင်းဆုံး မြန်မာစပါးမျိုးအချို့အား ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုချက်

- ❖ SmartGrain Software အသုံးပြုခြင်းဖြင့် - လွယ်ကူလျှင်မြန်မှုရှိခြင်း၊ အချိန်နှင့် လုပ်အား လျော့ချနိုင်ခြင်း၊ တိကျမှန်ကန်မှုရှိခြင်း၊ စပါးအမြီး(Awns)၊ အညှာ (Pedicles)အားဖယ်ရှား တိုင်းတာ ပေးနိုင်ခြင်း
- ❖ ကုန်ကျစရိတ်ငွေ သက်သာစေခြင်း ([Free Download ရယူနိုင်စေခြင်း](#))
- ❖ တောင်သူပညာပေးလုပ်ငန်းများ၊ မျိုးစေ့ခါတ်ခွဲခန်းနှင့် မျိုးစပ်မွေးမြူသူများ အလွယ်တကူ ယုံကြည်စွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း
- ❖ မျိုးစပ်မွေးမြူသူများ မျိုးသစ်များထုတ်ယူရာ၌ ကောင်းမွန်သည့် လက္ခဏာပါရှိသည့်မျိုးများ ရွေးချယ်အသုံးပြုရာတွင်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားသို့ ဆန်စပါးတင်ပို့မည့် လုပ်ငန်းရှင်များအတွက်လည်း အထောက်အကူ ဖြစ်ခြင်း

ကိုးကားချက်

- 1) David Tilmana,¹ Christian Balzerb, Jason Hillc, and Belinda L. Beforta (2011) Global food demand and the sustainable intensification of agriculture.
- 2) Luo YK, Zhu ZW, Chen N, Duan BW, Zhang LP (2004) Grain types and related quality characteristics of rice in China. *Chin J Rice Sci* 18:135–139.
- 3) Fan C, Yu S, Wand C, Xing Y (2009) A causal C–A mutation in the second exon of GS3 highly associated with rice grain length and validated as a functional marker. *Theor Appl Genet* 118:465–472.
- 4) Cruz, N. D.; Khush, G. S. Rice Grain Quality Evaluation Procedures. *Aromat. Rices*. 2000, 3, 15–28
- 5) Sultana, S; Rice grain quality parameters and determination tools: a review on the current developments and future prospects. *International Journal of Food Properties* · December 2022
- 6) Ramkumar. G et.al, Development of a PCR–based SNP marker system for effective selection of kernel length and kernel elongation in rice. *Mol Breeding* (2010) 26:735–740

ကျေးဇူးတင်လွှာ

သုတေသနစာတမ်းဖတ်ပွဲအား ကျင်းပခွင့် ပေးပါသော

- ❖ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူး(ဥယျာဉ်/ဇီဝ)
- ❖ သုတေသဆောင်ရွက်ရန် လမ်းညွှန်အကြံဉာဏ်ပေးသော တာဝန်ခံ (အပင်ဇီဝနည်းပညာဗဟိုဌာန)
- ❖ SmartGrain Software အား သင်ကြားပေးသော ဒေါက်တာသန်းမြင့်ထွန်း(ACARE)
- ❖ သုတေသနစာတမ်းအား ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်ပေးသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ

Thank You

